

1. Obiekt

138/3

WARSZTAT Z KUŹNIĄ

ob. MAGAZYN

(3)

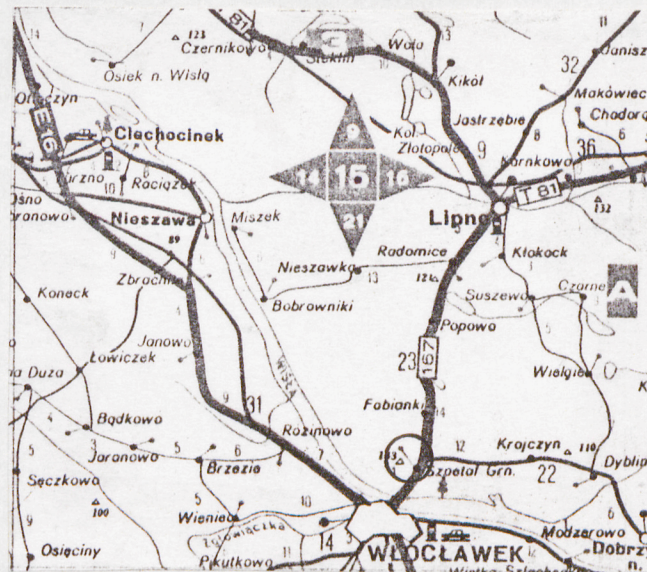
2. Czas powstania

lata 80-te XIXw

3. Miejscowość

S Z P E T A L G Ó R N Y

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

4. Adres

Gminna Spółdzielnia S&Hw Szpetal

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo włocławskie

gmina Fabianki

pow. WŁOCŁAWSKI

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Szpital, Spetal, Spethal, Spital

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo bydgoskie

powiat Włocławek

8. Właściciel i jego adres

Skarb Państwa /patrz Uwagi różne/

9. Użytkownik i jego adres

Gminna Spółdzielnia Samopomoc
Chłopska w Szpetalu Górnym

10. Rejestr zabytków

Nr data

fot.1. Elewacja frontowa /południowa/.

fot.2. Elewacja tylna /północna/.

Budynek powstał prawdopodobnie wraz z całym folwarkiem w latach osiemdziesiątych XIX w. Folwark zbudowany /a zapewne przebudowany/ przez Artura i jego syna Zdzisława Rutkowskich.

W końcu XIX w., na pocz. XX w. folwark obejmował: dwie obory połączone łącznikiem /od strony zachodniej/, stodołę /nieistniejącą, od strony południowej/, śpichlerz /nieistniejący/, budynek stajni koni roboczych, zaprzęgowych i wozowni /od wschodu/ oraz warsztaty z kuźnią /od północy/.

Na pocz. XX w. zbudowano wysunięty poza prostokąt folwarku budynek kurnika /lub królikarni/. Ogólna powierzchnia dóbr w tym czasie wynosiła 2463 morgi 255 prętów /w 1886r/ oraz 2462 morgi 217 prętów /w 1904r/.

Od 1695r Szpetal Górny był siedzibą rodową rodziny Rutkowskich /kolejno: Kazimierza, Józefa Leona, Mariana/do 1827r/, Ignacego /do 1869/, Artura/do 1886/, Zdzisława Artura /do 1929/, Artura /do 1939r./ Szpetal Górny w XVIII w. był ośrodkiem dużego klucza, w poł. XIX w. majątek ograniczony do Szpetala Górnego, Dolnego, Kulina i Suszycy.

W czasie okupacji majątkiem zarządzał komisarz niemiecki na okręg lipnowski. Po wojnie majątek rozparcelowany.

Przebudowy zespołu dworskiego:

1806-9 budowa kościoła parafialnego po spaleniu, k. XIX w. budowa zabudowań folwarcznych, pocz. XX w. budowa nowego dworu, przebudowa parku, przeniesienie kolonii mieszkaniowej poza granice parku, na wsch.

Budynek warsztatów stanowił północną granicę folwarku i równocześnie /wraz z murem ogrodzenia/był oparciem dla osi symetrii całego założenia dworskiego, czyli alei kasztanowej spod kościoła do dworu. Stąd też staranne opracowanie wszystkich elewacji budynku. Warsztaty ustawiono frontem do rozległego, prostokątnego podwórza gospodarczego, w najbliższym sąsiedztwie /ok. 15m/ długiego budynku stajni.

Podmurówka, ściany i szczyty murowane z cegły, tynkowane.

Stropy na belkach /drewniane/.

Więźba dachowa o konstrukcji krokwiowo-jętkowej, dwustolcowa, z zastrzałami, wsparta na ścianach kolankowej i murłacie. Pokrycie dachu płytami eternitu falistego.

Posadzki - trudne do stwierdzenia - ubita, gruba warstwa nawozów mineralnych.

Schodów brak.

Otwory drzwiowe - bez odrzwi, dwuskrzydłowe, skrzydła deskowo-listwowo-zastrzałowe, na zawiasach pasowych oraz jednoskrzydłowe, deskowo-listwowo, zastrzałowe obite blachą, drzwi na poddasze jednoskrzydłowe, o konstrukcji ramowej wypełniane klepkami.

Otwory okienne - bez stolarki, przymykane okiennicami jednoskrzydłowymi, deskowo-listwowo-zastrzałowymi, na zawiasach pasowych. Jeden otwór okienny - w ramie metalowej, szesnastopodziałowy, czterodzielny, czterosieczkowy, od strony wewnętrznej 25 podziałowa kratka z prętów metalowych. Okna poddasza - jednoszybowe, w stolarcie drewnianej.

Budynek na rzucie wydłużonego prostokąta, szerokofrontowy, z osobnym wejściem do każdego pomieszczenia /d. czterech, ob. trzech/. Parterowy, niepodpiwniczony. Dach dwuspadowy, o dużym kącie nachylenia połaci dachowej, z poddaszem użytkowym, pierwotnie /ob. nieużytkowym/.

Elewacja frontowa /południowa/ - dziesięcioosiowa /ob. dwa okna zamurowane/. Funkcjonalne rozplanowanie wnętrza, i co za tym idzie otworów okiennych i drzwiowych, zdominowane przez symetryczną dekorację elewacji: elementy poziome: nieistniejący już cokół podmurówki, zdwojony gzyms międzypiętrowy, gzyms podokapowy; elementy pionowe: 6 gładko tynkowanych pilastrów i także okładzina na narożach. Dodatkowo zaakcentowane poddokienniki i nadproża drzwi i okien. Wszystkie te elementy pionowe i poziome wysunięte poza lico ścian.

Elewacja tylna /północna/ - wzdłuż reprezentacyjnej alei. Siedmiosieczkowa, symetryczna. Brak otworów. /jedynie blendy/. Elementy dekoracyjne pionowe i poziome wysunięte poza lico ścian, tynkowane. Elementy ^{poziome} pionowe: cokół podmurówki, zdwojony gzyms międzypiętrowy, gzyms podokapowy, elementy pionowe: pilastry i okładzina na narożach. Elementy pionowe i poziome tworzą 7 prostokątnych pól w parterze i 7 w ścianie poddasza, w każdym polu po jednej blendzie z wysuniętym odcinkowym nadprożem i podokiennikiem.

Elewacja szczytowa wschodnia - w parterze przysłonięta współczesną przybudówką, w poddaszu jeden otwór drzwiowy, powyżej zdwojonego gzymsu międzypiętrowego dwa pilastry po obu stronach drzwi i gzyms wieńczący krokiew zewnętrzną.

Elewacja szczytowa zachodnia - parter elewacji załonięty dobudówką z pustaków, podzielony pilastrami i okładziną na narożach na dwa pola zakończone podwójnym gzymsem międzypiętrowym, poddasze: blenda z odcinkowym nadprożem i podokiennikiem, dwa pilastry po obu jej stronach i okładzina na narożach ścianki kolankowej połączona z gzymsem pod krokwią zewnętrzną.

Wnętrze: pomieszczenia od wschodu i zachodu - magazyny, pomieszczenie środkowe - dawniej dwa, rozdzielone ścianą murowaną, z których zachodnie - kuźnia /ślady po kominie w przyziemiu/, wschodnie - stolarnia. We wnętrzu cztery blendy.

Ściany wewnętrzne tynkowane.

Instalacje: elektryczna i odgromowa.

<p>14. Kubatura</p> <p>1020 m³</p>	<p>15. Powierzchnia użytkowa</p> <p>160 m²</p>	<p>16. Przeznaczenie pierwotne</p> <p>warsztat stolarski, kuźnia</p>	<p>17. Użytkowanie obecne</p> <p>magazynowe</p>
<p>18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja</p> <p>W latach 60-tych przeprowadzono remont budynku polegający na skotwieniu, zmianie pokrycia dachu, wyburzeniu ścianki między kuźnią i stolarnią, zlikwidowaniu kuźni, zamurowaniu dwóch okien, malowaniu elewacji i wewnątrz.</p> <p>Na początku lat osiemdziesiątych uzupełniono ubytki cegły w glifach drzwiowych, wzmocniono konstrukcję - dla poprawienia statyki ścian wstawiono wzmocnienia konstrukcyjne z cegły cementowej przy kominie d. kuźni i przy ścianie zach. pomieszczenia środkowego. Uzupełniono ubytki tynku i budynek pomalowano.</p>		<p>19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)</p> <p>Ogólny stan techniczny budynku zły.</p> <p>Więźba dachowa w bardzo złym stanie, stropu fragmentami brak, zwłaszcza w części wschodniej, gdzie też są najbardziej skorodowane ściany i podmurówka. Ta część budynku /wschodnia/ grozi zawaleniem się.</p> <p>Zły stan techniczny budynku spowodowany jest rodzajem przechowywanych tu materiałów: są to chemikalia /środki ochrony roślin, nawozy sztuczne itp./ powodujące wżery i wysolenia w tynku, cegle i drewnie.</p>	
		<p>20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie</p>	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

Sprawy własności nieuregulowane od parcelacji. Nr działek:243/35,240/2.

22. Bibliografia

Katalog Zabytków Sztuki, Włocławek i okolice, zeszyt 18, 1988r.
Zabytki architektury woj. bydgoskiego, Bydgoszcz 1974r
Słownik Geograficzny Królestwa Polskiego, Warszawa 1882, t.XII
S.M. Szacherowa, Opactwo cysterskie a misja pruska, Warszawa 1980
Ewidencja założeń dworsko - parkowych w Szpitalu Górnym, WKZ
Włocławek 1985

23. Źródła ikonograficzne i fotograficzne (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

25. Opracował

tekst ~~WIESŁAW~~ ~~Jadwiga~~ Malawska V 1989r. ~~J. Malawska~~
imię, nazwisko, data, podpis
plany, rysunki ~~WIESŁAW~~ ~~Jadwiga~~ Malawska V 1989r. ~~J. Malawska~~
imię, nazwisko, data, podpis
zdjęcia fotogr. Wiesław Malawski V 1989r. W. Malawski
imię, nazwisko, data, podpis
miejsce przechowywania negatywów

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO !

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

nr. 1, 2, 3, 4.

1. Miejscowość

Szpetal Górny

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

Warsztaty

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

Plan sytuacyjny

Plan sytuacyjny:

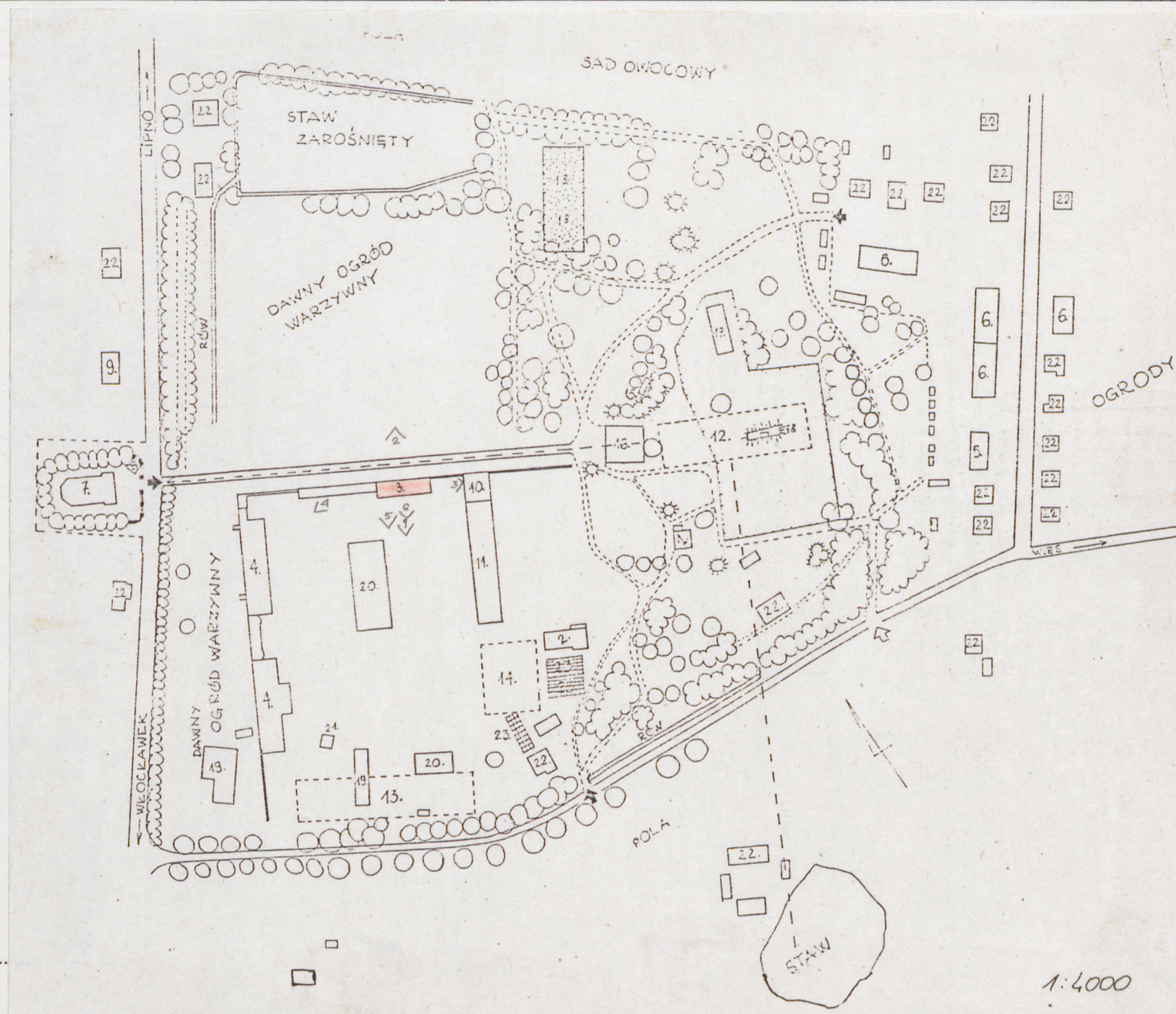
1. Rządówka - Lamus
2. Królikarnia - Kurnik
3. Warsztaty
4. Budynek inwentarski dla bydła
5. Czworak drewniany
6. Czworak murowany
7. Kościół
8. Kostnica
9. Plebania
10. Wozownia
11. Stajnia

Budynki nieistniejące:

12. Dwór
13. Stodoła
14. Spichlerz
15. Lodownia

Budynki współczesne:

16. Gminny Ośrodek Kultury
17. Hydrofornia
18. Studnia głębinowa
19. Budynek administracyjny
20. Magazyn
21. Wartownia
22. Budynek mieszkalny
23. Szklarnia

Wkładkę założył: ~~Wiesława~~ Jadwiga Malawska V 1989r.

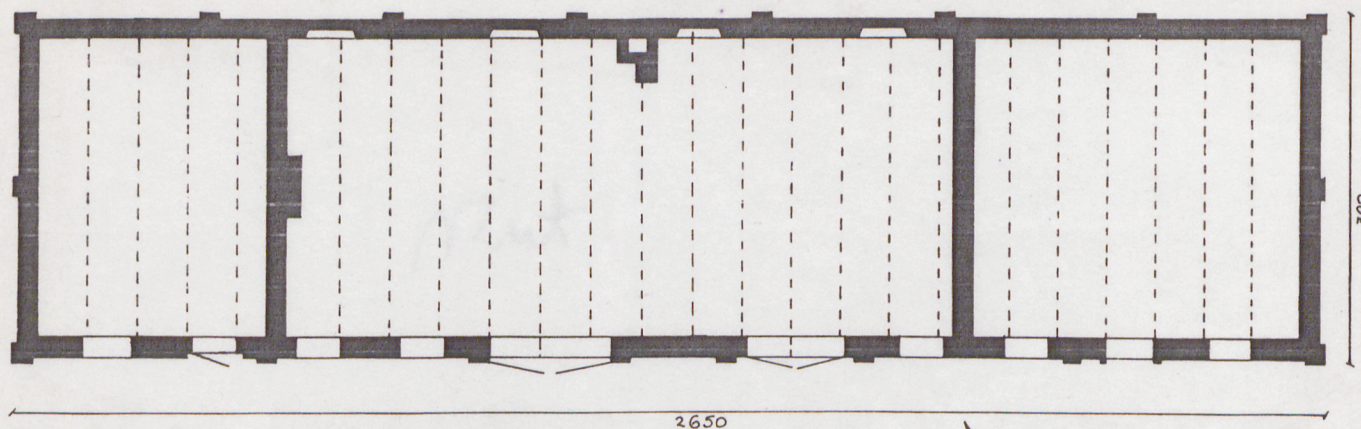
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość Szpetal Górny	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Warsztat z kuźnią	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) rys.2., fot.3,4.
---------------------------------	---	--

rys.2. Rzut parteru.

fot.3. Elewacja szczytowa
wschodnia.

fot.4. Elewacja szczytowa zachodnia.

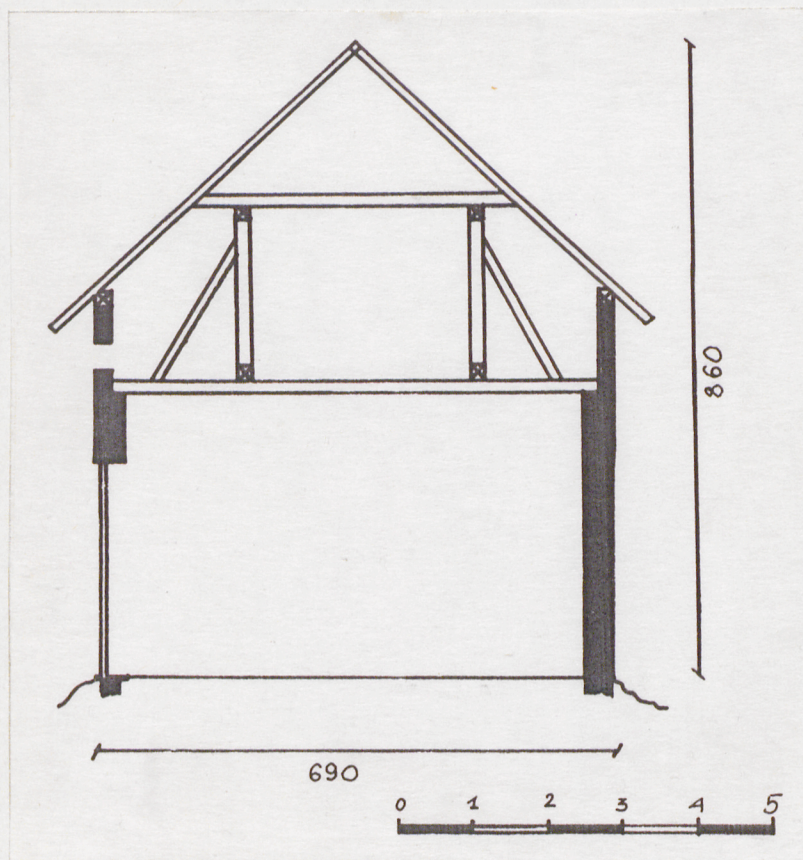
Wkładkę założył: WIESŁAW JADWIGA Malawski V 1989r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Wzór ODZ 1978 r.

1. Miejscowość Szpetal Górny	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Warsztat z kuźnią	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) rys.3., fot.5.
---------------------------------	---	--

rys.3. Przekrój pionowy.

WRESKAW

Jadwiga Malawska V 1989r.

Wkładkę założył:
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

fot.5. Otwór okienny w elewacji frontowej.

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
Szpetal Górny	Warsztat z kuźnią	fot. 6, 7.

fot. 6. Wrota w elewacji frontowej.

fot. 7. Więźba dachowa /od wschodu/.

Wkładkę założył: WIESŁAW JADWIGA Malawski V 1989r.
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83